

Vergaderjaar 2024–2025

28 325

Bouwregelgeving

Nr. 282

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2025

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitvoering van diverse moties en toezeggingen op het terrein van de bouwregelgeving. Ze betreffen vooral de brandveiligheidsregelgeving in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Op 24 april heb ik het definitieve rapport voor fase 1 ontvangen van adviesgroep STOER¹. Ik stuur mijn beleidsreactie hierop binnenkort naar uw Kamer. Van belang is dat ik voor de zomer van STOER ook een fase 2 rapport verwacht, waarin verder wordt ingegaan op de brandveiligheidsregels in het Bbl. Het is goed mogelijk dat ik besluit om de reeds lopende acties in deze brief op basis van het fase 2 rapport STOER opnieuw te wegen. Daarbij merk ik op dat de onderwerpen uit deze brief geen onderdeel uitmaken van fase 1 STOER en niet automatisch leiden tot kostenverhoging of de woningbouwopgave belemmert. Met het commissiedebat bouwregelgeving op 12 juni in het vooruitzicht wilde ik niet wachten met het sturen van deze brief.

Brandveiligheid

Brandveiligheid gebouwschil

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (verder: NIPV) heeft in 2024 een onderzoek uitgevoerd naar drie branden in Nederland². Het NIPV constateert dat bij al deze branden sprake was van branduitbreiding via de schil van het gebouw en daarmee voor de brandweer moeilijk was te bestrijden. Mijn ambtsvoorganger heeft toegezegd³ de bevindingen van

¹ Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving

² Leren van branden in de gebouwschil van woningen – NIPV

³ Kamervragen (Aanhangsel) 2023–2024, nr. 1885 & Kamerstukken II, 2023–2024, 28 325 nr. 267

het NIPV te bespreken met de stakeholders uit de bouwsector⁴ en uw Kamer hierover nader te informeren. Het gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. Door de aanwezigen is uitgesproken dat er behoefte is aan meer maatregelen of voorzieningen in de woningbouw om de branduitbreiding via de gebouwschil te beperken.

Aansluitend op dit overleg heb ik recent Royal Haskoning DHV opdracht gegeven om onderzoek te doen naar mogelijke praktische oplossingen en bijhorende meerkosten om branduitbreiding via de gebouwschil te beperken. Met dit onderzoek geef ik ook invulling aan de motie van de leden Beckerman, De Groot en Boulakjar over het aanpassen van regelgeving voor de «schil» van de woning⁵. Aan de hand van uitkomsten van dit onderzoek zie ik of het Besluit bouwwerken leefomgeving (verder: Bbl) moet worden aangepast. Ik verwacht u hierover na de zomer nader te kunnen informeren.

In de nacht van 12 op 13 mei jl. was er brand in 4 woningen aan de Begoniastraat in Didam. Het onderzoek naar deze brand loopt nog. Ik houd de vinger aan de pols om te bezien of de resultaten hiervan moeten worden betrokken.

Brandveiligheid gevels hoogbouw

In het Bbl zijn strengere eisen voor hoogbouwgevels opgenomen van gebouwen waarin wordt geslapen en waarin kwetsbare personen verblijven^{6, 7}. Deze eisen zijn vastgesteld in 2023, maar treden pas in werking als er ook een testmethode is om het brandgedrag van de gevel te bepalen. Het Nederlands Normalisatie Instituut (verder: NEN) legt de laatste hand aan deze testmethode in de vorm van een Nederlandse Praktijk Richtlijn (verder: NPR). Deze NPR en het kwaliteitsniveau waar de hoogbouwgevel aan moet voldoen, leg ik vast in de Omgevingsregeling. Ik verwacht dat daarmee deze strengere eisen vervolgens per 1 juli 2026 in werking treden.

Aanleiding voor deze strengere eisen was de fatale brand van de Grenfell woontoren in Londen (2017) en het advies van de ATGB⁸ op het Engelse onderzoeksrapport fase 1 (2019). In september 2024 is het onderzoeksrapport fase 2 over de Grenfell brand gepubliceerd in Engeland⁹. Zoals in 2020 is toegezegd door mijn ambtsvoorganger¹⁰ heb ik de ATGB opdracht gegeven ook over het fase-2-rapport een advies uit te brengen in relatie tot de Nederlandse bouwpraktijk. Dit advies verwacht ik dit najaar te ontvangen.

Brandveiligheid modulaire bouw

De brand in unitbouwcomplex Riekerhaven in Amsterdam op 13 november 2022 gaf aanleiding om de Wegwijzer Unitbouw (een publicatie van VROM uit 2007) te actualiseren¹¹. Dit is uitgevoerd in samenspraak met onder andere Aedes, Brandweer NL, VNG en de branchevereniging Modulair Nederland. De nieuwe Wegwijzer is recent

⁴ Aedes, Bouwend Nederland, Brandweer Nederland, NIPV, Stroomversnelling, Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland en de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

⁵ Kamerstukken II, 2022–2023, 28325 nr. 250

⁶ Staatsblad 2023, 426

⁷ Kamerstukken II, 2023–2024, 28325 nr. 267

⁸ Adviescommissie Toepassing en Gelijkwaardigheid Bouwvoorschriften, dit is een onafhankelijke BZK/VRO-adviescommissie.

⁹ Phase 2 report | Grenfell Tower Inquiry

¹⁰ Kamerstukken II, 2019–2020, 28325 nr. 213

¹¹ Kamerstukken II, 2023–2024, 28325 nr. 265

gepubliceerd¹². De wegwijzer geeft informatie aan de bouwsector over het brandveilig bouwen met modulaire bouw.

Brandveiligheid thuisbatterijen

De Staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu heeft uw Kamer eind 2024 geïnformeerd over de voortgang van de Nederlandse batterijenstrategie.¹³ Deze brief vermeldt ook het NIPV-onderzoek naar de brandveiligheidsrisico's van thuisbatterijen dat in mijn opdracht is uitgevoerd. Uit het recent gepubliceerde rapport blijkt dat weinig gegevens voorhanden zijn in de literatuur over de ontstaanskans van een incident met een thuisbatterij. In het onderzoek wordt één bron aangehaald met informatie over de kans op brand na de installatie van een batterij. Verder worden vier incidenten (wereldwijd) nader beschouwd.¹⁴ Dit beperkt aantal casussen geeft vooralsnog geen aanleiding voor aanvullend beleid. Wel zal ik de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Motie lid Slagt-Tichelman over ouderenzorg

Op 16 oktober 2024 vond het debat «Vergrijzing en het integrale ouderenbeleid» plaats van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de vaste commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg¹⁵. Door uw Kamer is aansluitend de motie aangenomen van het lid Slagt-Tichelman van 27 november 2024, waarin de regering wordt verzocht om beleid te maken voor aandacht voor brandpreventie en evacuatieplannen in de ouderenzorg, zowel in verpleeghuizen en geclusterde woonvormen als thuis¹⁶. De uitvoering van de motie is overgedragen aan mij als verantwoordelijk Minister voor de landelijke brandveiligheidsregelgeving in bouwwerken. Ik zie de motie als aanmoediging het kabinetsbeleid voort te zetten.

Allereerst vind ik de brandveiligheid in de ouderenzorg belangrijk. Dit wordt ook weerspiegeld in het beleid en de regelgeving, dat hiervoor is geformuleerd. Zo gelden voor verpleeghuizen, zorgwoningen en reguliere woningen brandveiligheidsvoorschriften in het Bbl, die beogen dat brand zoveel mogelijk wordt voorkomen en dat bij brand veilig kan worden gevlucht. Verpleeghuizen en zorgwoningen met 24-uurszorg moeten een interne hulpverleningsorganisatie hebben, die patiënten of bewoners in veiligheid kan brengen alvorens de brandweer arriveert. Verder moeten deze gebouwen een brandmeldinstallatie hebben met een directe doormelding naar de brandweer. Binnen het programma De Zorg Brandveilig¹⁷ werken de Brancheorganisaties Zorg en Brandweer Nederland sinds 2015 samen om de brandveiligheid binnen de zorg te verbeteren waarbij ook aandacht is voor evacuatieplannen en -oefeningen en de samenwerking daarbij met de brandweer. De in de motie genoemde constatering dat de brandweer is overgegaan van objectgericht werken naar gebiedsgericht werken zal in het algemeen er niet toe leiden dat de brandweer later ter plaatse is om de brand te blussen en waar nodig achtergebleven personen te evacueren.

¹² www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2025/03/12/wegwijzer-brandveiligheid-geprefabriceerde-modulaire-bouwssystemen

¹³ Kamerstukken II, 2024–2025, 31 209 nr. 249

¹⁴ NIPV-rapport Thuisbatterijen en brandveiligheid

¹⁵ Kamerstukken II, 2024–2025, 29 389 nr. 128

¹⁶ Kamerstukken II, 2024–2025, 29 389 nr. 131

¹⁷ De Zorg Brandveilig

In de motie wordt verder terecht geconstateerd dat meer ouderen, met een zorgvraag en verminderde mobiliteit, langer zelfstandig thuis blijven wonen. Van belang hierbij is dat zij hun woning en woongebouw brandveilig gebruiken en weten wat te doen bij brand. In mijn opdracht is door het NIPV eerder een leidraad opgesteld voor de borging en verbetering van de brandveiligheid van woongebouwen¹⁸. In deze leidraad is ook aandacht voor het informeren van de bewoners over de brandveiligheid en het doen van ontruimingsoefeningen. In 2024 heeft het NIPV meerdere bijeenkomsten georganiseerd om het gebruik van de leidraad toe te lichten aan gebouweigenaren, waaronder woningcorporaties en VvE's.

In de leidraad wordt ook aandacht besteed aan de verduidelijkte eisen rondom de inrichting van vluchtroutes in het Bbl.¹⁹ Dat houdt in dat op de galerij en in andere vluchtroutes van een appartementencomplex geen brandgevaarlijke objecten aanwezig mogen zijn, waaronder scootmobielen en elektrische fietsen. Deze eisen zijn op 1 juli 2024 inwerking getreden.

In het licht van deze motie is natuurlijk ook relevant dat ik de komende jaren zorggeschikte woningen wil laten realiseren. Voor deze woningen gelden de brandveiligheidsvoorschriften, die al in het Bbl staan voor zorgwoningen. Dit is recent toegelicht in een factsheet.²⁰

Verder laat ik thans het NIPV een onderzoek uitvoeren naar hoe in de praktijk invulling wordt gegeven aan de brandveiligheidseisen voor zorgwoningen. De resultaten van dit onderzoek zullen door mij worden gebruikt om samen met de zorgsector te bezien of de eisen in het Bbl moeten worden geactualiseerd. Ik verwacht Uw Kamer hierover na deze zomer nader te kunnen informeren.

Optoppen van gebouwen

Aansluitend op de toezegging van mijn ambtsvoorganger op 14 maart 2024²¹ is er onderzoek uitgevoerd naar de regels die vanuit het Bbl gelden bij het optoppen van gebouwen en naar de mogelijke belemmeringen die de praktijk ervaart bij de toepassing van deze regels. Uit het onderzoeksrapport volgen geen directe belemmeringen vanuit het Bbl.²² Wel blijkt dat diverse regels uit het Bbl betere toelichting en uitleg behoeven. Daartoe publiceer ik binnenkort een Bbl-infoblad Verbouw met daarin ook aandacht voor optoppen. Hiermee kom ik ook tegemoet aan mijn toezegging hierover in de brief van 18 oktober 2024.²³

Tot slot

In de bijlage van deze brief informeer ik u verder nog over een aantal moties over de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen in de periode 2017–2022 en een toezegging uit 2016 over de EU-verordening bouwproducten. Met deze bijlage doe ik ze formeel af.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
M.C.G. Keijzer

¹⁸ Leidraad voor brandveilig beheer van woongebouwen – NIPV

¹⁹ Staatsblad 2023, 426

²⁰ Factsheet brandveiligheid bij zorggeschikte woningen in geclusterde woonvormen

²¹ Kamerstukken II, 2023–2024, 28 325 nr. 267

²² Optoppen van bestaande bouwwerken – Analyse van de bouwregelgeving | Rijksoverheid.nl

²³ Kamerstukken II, 2024–2025, 32847 nr. 1209

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is op 1 januari 2024 in werking getreden. In het wetgevingstraject zijn diverse moties ingediend. Hierna geef ik aan op welke wijze de moties zijn meegenomen in de uitwerking van de Wkb in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De motie van de leden De Vries en Van der Linde verzoekt te bevorderen dat een systeem van «erkende kwaliteitsverklaringen en erkende technische toepassingen» tot stand komt, waarbij door marktpartijen aangedragen oplossingen bij gebleken geschiktheid door een onafhankelijke instantie van een erkenning worden voorzien en daarna in het kwaliteitsborgingsproces alleen nog marginaal getoetst behoeven te worden.²⁴

De opzet van het stelsel maakt het mogelijk dat een kwaliteitsborger gebruik maakt van bijvoorbeeld kwaliteitsverklaringen of gecertificeerde materialen, producten of gestandaardiseerde of gecertificeerde bouwmethoden en Erkende Kwaliteitsverklaringen. In het Besluit kwaliteitsborging voor het bouwen is dit verwerkt in de regels die gelden voor een borgingsplan (zie artikel 3.80 Bkl, tweede lid, onder i en de toelichting hierop). Binnen de diverse instrumenten wordt dit nu ook al toegepast. De kwaliteitsborging kan vervolgens beperkt blijven tot een marginale toetsing op de juiste toepassing op de bouwplaats. Vanuit onder meer toeleveranciers van bouwmaterialen worden inmiddels diverse acties ondernomen om door middel van het gebruik van standaardoplossingen aan het nieuwe stelsel invulling te geven. Met de opzet van het stelsel en de mogelijkheid voor inbedding van dergelijke toepassingen is invulling gegeven aan de motie om door middel van deze toepassingen marginale toetsing mogelijk te maken.

De motie van het lid De Vries en de motie van het lid Ronnes betreffen het op een later moment invoeren van kwaliteitsborging voor monumenten.^{25, 26} De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is per 1 januari 2024 ingegaan voor alle nieuwbouwactiviteiten in gevolgklasse 1. Rijksmonumenten, provinciale monumenten en gemeentelijke monumenten zijn via art. 2.17, tweede lid, onder a, uitgezonderd van gevolgklasse 1. Hiermee is invulling gegeven aan de moties van leden Ronnes en De Vries.

De motie van het lid Koerhuis c.s. verzoekt de regering het Bestuursakkoord met de VNG over kwaliteitsborging te verwerken in de algemene maatregel(en) van bestuur bij de Wkb.²⁷ De inhoud van het Bestuursakkoord met de VNG is verwerkt in het Besluit kwaliteitsborging voor het bouwen. Hierover heeft nadere afstemming met de betrokken partijen plaatsgevonden. In november 2020 is uw Kamer geïnformeerd over het nadere akkoord met de VNG over de uitwerking hiervan (Kamerstukken II, 32 757, 174).

De motie van de leden Peter de Groot en Boulakjar verzoekt de regering bij de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging aandacht te hebben voor en hulp te bieden aan kleine aannemers zodat ook zij aan de wet kunnen voldoen.²⁸ Met Bouwend Nederland en AFNL is ingezet op het

²⁴ Kamerstukken II 2016/17, 34 453, nr. 19

²⁵ Kamerstukken II 2016/17, 34 453, nr. 20

²⁶ Kamerstukken II 2016/17, 34 453, nr. 23

²⁷ Kamerstukken II 2018/19, 28 325, nr. 184

²⁸ Kamerstukken II 2022/23, 28 325, nr. 240

informerende van onder andere kleine aannemers over de inwerkingtreding van de Wkb. Verbouwactiviteiten, die veelal kleine aannemers verrichten, zijn voorlopig uitgezonderd van het stelsel van kwaliteitsborging. Met alle betrokken partijen wordt nagegaan hoe de kwaliteitsborging bij deze activiteiten – gezien vanuit de risico's bij deze activiteiten – kan worden vereenvoudigd en efficiënter kan worden vormgegeven, alvorens verbouwactiviteiten onder het stelsel te brengen.

EU-verordening bouwproducten

Tijdens het Algemeen Overleg Bouwregelgeving²⁹ van 25 oktober 2016 heeft de Minister voor Wonen en Rijksdienst toegezegd om een brief te sturen, na overleg met de Europese Commissie, over de eventuele ruimte voor het private keurmerk naast de CE-markering. Uit het overleg met de commissie is vervolgens geen andere informatie gekomen dan volgt uit de EU-verordening CPR2011/305 en die in Nederland door de Rijks-overheid is toegelicht op het Contactpunt Bouwproducten³⁰. Door de Europese Commissie is recent de herziene EU-verordening bouwproducten CPR2024/3110 gepubliceerd op 18 december 2024.³¹ In de overweging 44 en in artikel 19 van deze verordening heeft de Europese Commissie nogmaals verduidelijkt dat op de Europese interne markt de CE-markering de enige markering mag zijn, waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de beoordelingsmethoden met betrekking tot essentiële productkenmerken die onder Europese geharmoniseerde testmethoden vallen. Nationale private markeringen mogen dus alleen iets verklaren over productkenmerken waarover Europees geen geharmoniseerde afspraken zijn gemaakt.

²⁹ Kamerstukken II 2016/17 28325, nr. 160

³⁰ Website Contactpunt Bouwproducten | Ministerie van VRO

³¹ Herziene EU-verordening bouwproducten CPR2024/3110